

Vreme tukajšne okolice je, sosebno spomladi in na pozno jesen, zelo spremenljivo; vendar leži Ormož v prav zdravem kraju. Krajnih (endemičnih) bolezin ni tukaj nič, tudi podeželne (epidemične) so redke, k večem se groznica (merzlica), kakor drugod tako tudi tukaj bolj pogostoma nahaja. Voda je sicer mehka, vendar za piti dobra, čeravno ni veliko obrajtana bila, dokler je vino dober kup bilo. Za pomoč v boleznih imajo enega dohtarja zdravilstva in dva kirurga.

Nanosí zemlje zunaj mesta, rimska cesta na severni strani, ki je iz Emone čez Celejo in Petovium v Sabario (Steinamanger) peljala, rimsko orožje, rimski dnar od cesarja Maksimina Trakoskega, in mnogi drugi rimski spominki, ki so jih našli pri Ormožu, Samošek in Središču, pričajo dostojno, da na tem mestu, kjer sedaj Ormož in njegova okolica stoji, je stalo kadaj ob časih rimskega gospodstva ali mesto ali pa je tu saj rimska postaja (mansio) bila. Ni davnej, kar je France Horvat, kmet na Grabah, debelo uro od Ormoža, en sežen globoko v zemlji pod hrastovim štorom, ki ga komaj trije možje obsežejo, našel mnogo rimskih starin, ki so ali orožje ali morebiti rimsko kmetijsko orodje bile, namreč sulico, coklo, čertalo, zaglosto, dvě otiki itd. Ker je več teh stvari rumene, zlatu podobne barve bilo, je mož naš že mislil, da je najdel — zlata, pa se je zmotil. Gotovo je pa ta najdba važna za starinarstvo.

(Dalje sledí.)

Novičar iz mnogih krajev.

Do 18. augusta je bilo za državni zajem podpisano: v Benetkah 8 mil. 204.748 fl., v Milani 9 mil. 920.496 fl., v Sibiriji 8 mil. 844.740 fl., v Zagrebu 5 mil. 80.570 fl., na Ogerskem 64 milionov 741.655 fl., na Marskem 23 mil. 604.594 fl., v Zadru 1 milion 327.000 fl., na Teržaškem in Goriškem 15 mil. 720.310 fl., na Krajskem 3 milione 349.140 fl., na Koroškem 2 miliona 476.538 fl., na Štajarskem 8 mil. 786.759 fl., v gornji Austrii 13 mil. 812.467 fl., v Temešvaru 16 mil. 144.870 fl., v Krakovi 6 mil. 4080 fl., v Tropavi 5 milionov 131.400 fl., na Českem 46 mil. 828.150 fl. Vladni list „Oest. Corr.“ piše od državnega zajema, da je 19. dan t. m. že gotovo bilo, da bojo podpisane posojila 400 milionov gold. preségle, da tedaj tega, kar je kdo podpisal, gotovo ne bo pred kakor v 4 letih poplačati treba. Ker pa vradnije do 19. t. m. niso mogle vsih podpisov opraviti, je čas podpisa podaljšan do zadnjega dneva t. m. — Za dunajsko spominčno cerkev se je do konca julia t. l. nabralo 1 milion in 195.340 fl. 52 kr. — Kolera hudo razsaja po več krajih Laškega, posebno v Genovi, še huje v Napolji, kjer na dan čez 200 ali celó čez 300 ljudi umerje. — Iz angleško-francoskega in rusovskega bojišča je prišla te dni gotova novica, da so Francozi in Angleži Bomarsund 16. dan t. m. popolnoma v svojo oblast dobili, 2000 Rusov zajeli in 100 topov jim vzeli; Francozov in Angležev je okoli 120 ranjenih bilo. Francoski general Baraguey je potem, ko je 10.000 Francozov in 2000 angleških pomorskih vojakov na zemljo Alandskih otokov stopilo, po vsih cerkvah Alandčanom s prižnic oklicati dal, da so rešeni rusovske oblasti in izročeni varstvu francosko-angleške vlade. Al posesti kakošno deželo je lože, kakor jo obdržati; ali boste to premogle zedinjene vladi, je važno vprašanje. Da se pa za dolgi čas pripravljate, ondi ostati, se razvidi iz kontraktov, ktere so Francozi že sklenili za zakladanje armade na izhodnjem morji z mesom, so-

čivjem, kuretnino itd. skozi vse prihodnje leto 1855. — Iz Jaše se piše, da se rusovska armada čuda počasi pomikuje iz Moldave proti Prutu, in da je perve dni t. m. nekoliko oddelkov pri Reni celó čez Prut iz Besarabije v Moldavo prišlo in ondašnji kraj moldavske meje obsedlo. Iz Valahije pa marširajo Rusi neprenehoma; do 29. t. m. se imajo vsi bolniki na Rusovsko prepeljati. Brajlo in Galač imajo Rusi še popolnoma v svoji oblasti, in ker se turška armada tje pomikuje, zna biti tukaj vojska. — Omer-paša je razglasil po Valahii, da prizanese vsacemu, če ravno je pred z Rusom deržal; drug njegov razglas iz Ruščuka pa naznanja, da austrijska armada pride med 18. in 25. tega mesca v Valahijo in Moldavo. — Napad na Krimeo in posebno na Sevastopol se še zmiraj odlašaja; v Varni je zbranih za ta namen 48.000 Francozov in 24.000 Angležev z 130 topovi. — Maršal Paskievič je nenadoma prišel v Varšavo, kjer je bil z velikim veseljem sprejet; vendar se sliši, da mu čar ne bo izročil več poprejšne oblasti. — O obsedi Siliistrije, ki je 39 dni terpela, so Francozi prerajtali, da so Turki postrelili 41.400 krogel, Rusi pa 92.000; ne ene hiše ni, v katero bi ne bilo priletelo naj manj dvoje krogel. — Več kakor od vojske se je v Carigradu unidan govorilo od ženitovanja, ki ga je 10. t. m. obhajal Ghalib-paša, sin ministra Rešid-pašata, s Fatimo, hčerjo sultanovo. Sultan ji je dal zalo in veliko doto, čeravno marsiktera armada že skoz 9 mescov ne dobiva plačila, dragina vsaki dan večja prihaja in dosto družin že s strahom gleda, kaj bo pozimi. Pa kaj je sultanom to mar! — Čerkeski glavar Šamyl se še ni zedinil s Turki, katerim le pomagati hoče. če se mu ohrani neodvisnost od Rusov in Turkov po končani vojski. — Pruska vlada je zdaj precej očitno na znanje dala, da ne gré dalje z austrijsko vlado; nji je zadosti, da rusovska armada zapusti podonavske knežije. — Na Španjskem je še zmiraj pri starem; to je novo, da angleška in francoska vlada ne boste pripustile, da bi se sedanja kraljeva rodbina pahnila s trona, ker za ljudovlado Španja še ni godna. Državni zbor je sklican na 8. dan listopada. — Iz Černogore se slišijo vsake sorte homatije, lažnjive in resnične; to pa je gotovo, da prestol kneza Danila nekteri domačini zelo stresajo.

Dobrovoljne pušice.

3. Čerka in duh.

Da čerka le mori,
In duh duhá živí:
To kliče celi svet;
Slovenec za duha
Pa boljšega kaj zna,
Za čerko le je vnet!

4. De gustibus non est disputandum.

Terst in Gorica derži se bolj stariga,
Pravi še: našiga glasa, ne kvári ga!
Kakor ga slišim, tak pisal ga bom.
Štajer in pa Goratan če le novega,
Hoče za vse vse slovenske sinove ga;
Meni, pri njem da slovenski je dom.
Rod je ubog! še Ljubljana razčesa ga,
Grabi za levíga, prime za desnega,
V sredi, ne vé se ediniti s kom. Znojemski *).

*) Pisatelj teh pušic, preslovenjen Nemeč, noče nikogar žaliti; za-se ne vleče na nobeno stran; piše marsikaj po slovenski, pa s tistim pravopisom, s katerim mu kdo veléva, meni namreč: „čerka mori, duh le živí“, in da „v potrebnih rečéh naj vlada med nami edinst, v dvomljivih prostost, v vseh ljubezen“.